

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstva v poduk.

Štampa vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem sosenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebnih naročilne.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznakita se plačuje od navašne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Z mesecem julijem začne „Slov. Gospodar“ drugo polletje; prosimo torej p. n. naročnike, ki so samo za pol leta bili naročnine poslali, naj ponovijo naročilo o pravem času, da ne pride nered v priporočiljanje.

Tudi novi naročniki se sprejemajo. Do konca leta znaša še naročnina 1 fl. 60 kr., do 1. oktobra pa 80 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah.

Upravištvu.

Volilni shod v Podsredi.

(Dne 22. jun. 1884.)

Med pokanjem možnarjev, sviranjem muzike pripeljali so se na treh vozih od Reichenburga kandidat c. k. svetovalec g. Jerman, državni poslanec dr. Vošnjak, c. k. notar Vršec grajščak Lenček, župan Zalokar in več gospodov v lepo ozaljšani trg Podsredo. Naroda je bilo vse polno zbranega, ki je došle z donečimi živijo-klici pozdravljali. Gostilna g. Alegrijeva, s čegar strešja je plapolala cesarska zastava obdana od dveh slovenskih ter imela nad vodom napis: živeli domoljubi naroda slovenskega, bila je pretesna za toliko ljudi. Takoj so bile mize zunaj pa je še bila neznosna gnječa.

Zborovanje se takoj začne: državni poslanec g. dr. Vošnjak spregovori prvič rekoč, da je on sklical volilni shod in priporoči gosp. c. k. notarja Vršeca za predsednika, čemur zbrani z živijo-klici pritrdijo. Ta pozdravi navzoče in pohvali, da se jih je toliko zbralo iz vseh župnij kozjanskega okraja, tudi iz brežiškega in sevniškega jih je mnogo bilo; kajti to kaže, da poznajo važnost novih volitev v deželni zbor. Naj torej pazljivo poslušajo, kar se bode govorilo!

Zatem poroča g. dr. Vošnjak najprej o državnem zboru ter omenja zlasti postave o posojilnicah, ki sedaj Slovencem marljivo pomagajo, da se izvijajo tujemu kapitalu in oderu-

hom. Treba je še le, da vlada bogate hranilnice (šparkasse) prime ter jim zapove, od rezervnih fondov posojilnicam denarjev proti malim procentom na razpolaganje dajati. Zatem preide na sedanje volitve rekoč: sedaj volimo za deželni zbor v Gradec. Tam so do sedaj 23 let gospodovali nemški liberalci na škodo kmetom pa Slovencem. Zmiraj plačujemo vedno večjih doklad v Gradec, dobivamo pa od ondot le slabe postave. Tako ne sme iti naprej, izvoljen mora biti drug deželni zbor, kder bodo konservativci in Slovenci imeli večino, kakor na Kranjskem.

Tukaj so do lani tudi nemški liberalci razsajali. Toda lani smo jih vrgli in kmalu sklicali shod najodličnejših mož, da so se posvetovali, kako kmetški stan rešiti pogina. Sklenolo se je, delati na to, da se ustavi trganje gruntov, prosto ženitovanje, prevelike dote, nadaljejnje zadolževanje, nezmerno žganjepivstvo; dalje razgovarjalo se je, kako kmetijstvo povzdignoti, o prikladah, pristojbinah, davkarskih eksekutorjih, ceneji soli za živino itd.

Ker na Štajerskem kmet v enakih in deloma še hušjih razmerah živi; zato je treba liberalce pri volitvah, kder le mogoče, spodirati. Zlasti Slovenci naj volijo le svoje ljudi, domoljudne može. Tedaj bode tudi v narodnem oziru na boljše slo, kakor na Kranjskem. Volite torej le značajnega, neomahljivega Slovenca v Gradec. [Živijo!]

G. Trček predlaga, naj zbrani svojemu izvrstnemu, velezaslužnemu poslancu gosp. dr. Vošnjaku izrečejo svojo prisrčno zahvalo in popolno zaupanje. Narod pritrdi z navdušenim živijo-klicanjem.

Predsednik g. Vršec poroča potem, da so domoljubi treh okrajev: brežiškega, kozjanskega in sevniškega, sklenoli, sedanjega poslanca (Snidersiča) ne več za kandidata postaviti, ker je Slovencem pred volitvami dano bosedo v Gradci prelomil, ter k nemškim liberalcem potegnil. Da se nam kaj takšnega zopet ne zgodi, na-

svetujem novega kandidata, moža, ki naše okraje, naše potrebe dobro pozna, ki je sedaj popolnem neodvisen pa tudi voljen nas zastopati v Gradci, to je naš bivši okrajni komisar, sedaj umirovljeni cesarski svetovalec g. Jerman' [Gromovito živijo zadoni.]

G. Jerman razlaga potem svoje politične misli. Pravi v gladkej slovenščini: mnogo domoljubov mi je ponudilo, tukaj za poslanca v Gradec oglasiti se. Voljen sem častnemu pozivu ustreči, ker imam sedaj časa dovolj, sem neodvisen in tudi so mi razmere tukaj znane, ker sem mnogo let služboval in prepotoval te okraje kot okrajni komisar.

Ako me izvolite, vedite, da se držim in bodem držal narodno-konservativne stranke ter prizadeval rane celiti, katere je nemško-liberalna stranka vsekala Slovincem pa kmetskim ljudem. Oni so mnogo žalili versko prepričanje ljudstva. Jaz se bodem temu upiral in zahteval zlasti, da se nedelje in prazniki svetijo in delavcem potrebni počitek privošči. V šolskih zadevah rečem, da se otroci preoblagajo v šolah s predmeti. Tako se pa zanemarjajo glavni predmeti in pogosto otroci naposled prav čitati in pisati ne znajo. Učitelji temu niso krivi, ampak novi šolski red, od liberalcev upeljan. Tudi sem zoper čisto nemške šole za slovensko deco. Slovincem treba slovenskih šol, kakor Nemcem nemških. O takšnih šolah, kder slovensko deco v tujem, še nepoznanem nemškem jeziku poučujejo, da se sledeča prispedoba povedati: na mizi stoji skleda polna dobre jedi, nemški otrok ima žlico v rokah, slovenskemu pa dajo nož in kos lesa, naj si žlico naredi; preden si žlico izreže, najedel se je nemški otrok uže do sita. Sploh Slovenec naj ima slovenske šole pa v zadnjih letih se naj uči nemški jezik s pomočjo slovenskega. [Dobro].

Volilni red je kmetom krivičen, a le mestom ugoden, ta sedaj komandirajo in sebi v korist vse obračajo. Občine so s posli preobložene in župani so dostikrat pravi trpini. Zahteva se od njih, česar se niso učili. Zato jim treba pisačev, kar zopet denarjev stane. Domo vinska postava je tudi slaba. Naj bi se pre naredila, da občine nebi plačevale za tistimi, ki se kam preselijo pa ubožajo; hlapci, dekle, delavci itd. bi naj tam, kder so 10 let služili, dobili domovinsko pravico, da jih nebi na stare dni rojstnej občini dopošiljali v oskrbovanje. Okrajni zastopi bi se naj celo odpravili ali vsaj pre naredili. Doklade občinske, okrajne in deželske so uže močno napete in skoraj vse se nalaga gruntnim posestnikom. Vse to so nemški liberalci zakrivili in še posebno kmetske ljudi v dolgove in kremplje oderuhov spravljali. Naredili so postave ptičem, ribam, rakom in zverjadi v obrambo, na obrambo kmetskega stanu pa še mislili niso. Tema se more konec

storiti, če pri volitvah povsod spodrinemo nemške liberalce in jihove kandidate.

To so moje misli v političnih rečeh in če me izvolite za svojega poslanca, smete prepričani biti, da se bodem vselej tega slovenskega, narodnega in konservativnega programa držal. [Dobro, dobro, živijo.]

G. grajščak Lenček priporočuje zatem v iskrenih besedah izvoliti g. Jermana, ter na to uže sedaj pri odbiranji volilnih mož gledati. Slovenci naj trdno vkup držijo, kakor zvezane šibice. Vsako posebej kdor bodi prekrhne, vseh pa nihče ne more. Bodimo torej složni, spodrinimo, izbacnimo povsod narodne izdajalce, Judeže, nemškutarje in volimo v Brežicah enoglasno cesarskega svetovalca gosp. Jermana. [Predlog se sprejme enoglasno in navdušenim živijo klicanjem.]

Predsednik g. Vršec sklene zatem zborovanje, ki je itak uže čez dve uri trajalo, v krepkih besedah izražajoč željo, da povsod zmajajo Slovenci!

Ta volilni shod je res bil sijajen. Hvala in slava vsem, ki so pripomogli k tolikemu uspehu. Zastopani bili so vsi trije okraji. Sedaj narod vé, kako imenitne so bližnje volitve, on spoznava, da mu je treba značajnega Slovence poslati v Gradec, zvedenega pa tudi zgovornega moža. In vse te lastnosti najde v osebi g. Jermana in zato ga bode tudi volil. Bog zivi bodočega poslanca slovenskega g. Jermana!

Vrli Šmarijčani počastili so zbrane s telegramom: slava gospodom govornikom, borečim se za svete pravice naše; bivši podsredniški kaplan pa: Vrli Podsredjani in vsi zbrani Slovenci, ravnajte se po zlatih besedah govornikov.

A skrc!

Mil. gospod dr. Jakob Misja, knezoškof ljubljanski.

Presvitli cesar so graškega kanonika in vodjo škofijske pisarne mil. g. dr. Misjo imenovali za knezoškofa ljubljanskega. To je vesela vest za celi slovenski Štajer, posebno pa za lepo Mursko polje, kjer so se dr. Misja 30. junija 1838 v vesi Mavti, fare sv. Križa, od poštenih slov. staršev rodili. Žalibog sta že oba, oča in mati rajna. Še prav mlad je bil Jakob sprejet v mladeniško semenišče v Gradci, od koder je obiskoval c. kr. gimnazij in ga l. 1857 z izvrstnim uspehom dokončal; vseskozi je bil prvi med svojimi součenci. Že kot dijaka so ljubeznjivega Jakoba rajni škof graški, grof Otokar Attens, zmiraj pri sebi imeli, šolske počitnice so z njim preživel na škofovskem gradu Sekavi, in Murski poljanci se še radi spominjajo, da se rajni škof Attens niso nikdar v svoje ljutomerske vinograde peljali, da nebi